



Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Selbestyén Ede*

Cím: *Lenau Miklós pesti diákévei.*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Bn

1927. 10. 7.

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Lenau Miklós

Idő

"1927"

Helyszám

Lenau Miklós pesti diákévei.

— A németországi Lenau-ünnepségek alkalmából. —

A németországi irodalmi társaságok *Lenau Miklós*nak, a halhatatlan lírikusnak emlékezetét ünneplik, születésének százhuszonötödik évfordulója alkalmából.

A százhuszonötös szám nem jubiláris szám. Lenau-nál mégis fölhasználják az ünneplésre, hogy ezzel is megmutassák, mennyire megbecsülik és mennyire élönek tartják még ma is a költészetét.

Magyarország, a költő szülőhazája, nem ünnepel.

A születés évfordulója nem most van. Augusztus 13-án volt. Az ünnepségeket mégis most tartják, mert nem akarták a szép alkalmat az irodalmi holtseasonban félsikerral, méltó érdeklődés nélkül elrontani.

A magyarországi származású költő életének és műveinek méltatói különösen két momentumot emeltek ki előadásukban: hogy *Lenau igazi zseni volt és hogy Magyarország adta őt a világnak.*

Mindegy, Magyarország mégsem ünnepli őt...

A nagy embereknek közös sorsa, kevés kivétellel, hogy sivár családi körülmények között születnek és nőnek föl.

Lenau is.

Apja, *Niemsch Ferenc*, Eperjesen végezte középiskolai tanulmányait, azután Óbudára jött a szüleihez. Apja, a kvietált tiszt, katonának adta a fiát. A rendkívül szép ifju dragonyos-kadét lett.

Ferenc több időt töltött Pesten, mint az óbudai szülői házban, mert gyengéd szálak fűzték *Mai-graber Teréz*hez, Pest városa néhai főügyészének leányához. Amikor Nagykőrösbe bevonult századához, a leányt nemcsak mint menyasszonyát hagyta itt, hanem mint születendő gyermekének anyját is. A házasság, mind a két fél családjának akarata ellenére, 1799-ben, augusztusban létrejött. De nagyon boldogtalan volt, mert a csaknem gyermekkorban levő férj szenvedelmes káriyás volt és mindig veszteséggel fejezte be a játékokat.

Es nem volt maradása sehol. Nősülése előtt ki kellett lépnie a hadseregből és Délmagyarországon keresett alkalmazást. Így került el a feleségével Csatád községbe, ahol (Magdolna és Teréz nevű leányai után) 1802-ben, augusztus 13-án megszületett a harmadik gyermek, *Miklós*.

*

A dologtalanság, a sok éjszakázás és a családi izgalmak beteggé tették *Niemsch Ferenc*et a családjával együtt visszatért Óbudára, felesége anyjához. Az asszonyt a gyermekekkel együtt ott hagyta, ő maga pedig Bécsbe utazott, ahol néhány hónapig gondtalanul élt.

A családjával nem törődött. Rábizta a szegény nyugdíjas özvegyre, az anyósára.

Bécsből, ahová betegen utazott el, valamennyire jobb egészségben tért vissza a családjához. De otthon ismét visszatért beteges ingerlékenysége. Három keserves esztendeig élt még így, önmagának és családjának gyötrelmére és 1807-ben, tavasszal meghalt. Huszonkilenc esztendő volt.

Miklóst ekkor magukhoz akarták venni atyai nagyszülei, akik időközben Brünnebe költözködtek és meglehetősen jómódu emberek voltak. De a szerencsétlen anya nem akart megválni a fiutól. Anyai ösztönével megérezte, hogy ez a gyermeke szerez majd neki elégtételt és kárpótlást a sok csapásért és szenvedésért.

A haragos nagyszülők később megismételték a hívást, de most már ultimátummal. Az anyát is hívták gyermekeivel együtt, hogy valamennyiükről gondoskodhassanak; Miklós anyja most is visszautasította a hívást. Az öregszülők ezért, levelük alapján, teljesen megszüntették az elárvult család támogatását.

Miklóst, aki közben tizenegy esztendő lett, rábizta anyja *Cserny József* zenetanítóra, hogy hegedűjátékot tanuljon. A fiu nagyon tehetséges muzsikus volt, meglepően gyorsan haladt, de tanítójának borzasztó ridegsége és szigorúsága hama-

rosan elkezdve nem tette. Ezután gitárt tanult egy *Godenberg* nevű szlovén embertől és ebben is nagy tökéletességre emelkedett. Mellékesen pedig a füttyülésben is.

A zenén kívül természetesen a rendes iskolai tanulásban is résztvett. A piraistákhoz járt 1812—1815-ig. Itt *Klauzál Miklós*, egy szegény takácsmester fia volt a legjobb barátja, aki nagyobb sétákon és kirándulásokon megismertette Buda környékének természeti szépségeivel. S a természet élvezésének fokozására magukkal vitték a gitárt is mindenhova.

A felsőbb osztályok egyikében *Kövesdy József* nevű fiuval barátkozott meg, aki nagyon komoly és értelmes gyermek volt s jellemével és gondolataival igen nagy hatást tett a fogékony lelkű Miklósról.

Lenau anyja ekkor már esztendő óta egy *Vogel Károly* nevű orvos felesége volt.

Vogel, aki régebben katoniorvos volt, a polgári életben nagyon nehezen tudott boldogulni. Nem tudott olyan praxist szerezni, hogy rendszeren

eltarthatta volna a családját. Pest akkor egészségesebb város lehetett, nem volt szüksége sok orvosra.

Vogel Károly Tokajba költözött a családjával.

A nagyszülők tudták, hogy ez mit jelent. Ismét hívták Miklóst és testvéreit (az anyát természetesen már nem) és az örökségből való kitagadással fenyegették, ha tovább is ellenszegül. Más kellemetlenséggel is fenyegették. De mindez eredménytelen maradt. Az anya nem akart megválni gyermekeitől.

A Tokajban való letelepedés válságos helyzetbe juttatta Miklóst. Nem volt középiskola és egy esztendőt enélkül kellett eltöltenie.

Szabad volt. Nem kötötte le a tanulás. Egész idejét a Tisza meg a Bodrog partján töltötte, a buja természetben, virágos réteken, napsugártól meg harmattól csillogó réteken és hallgatta a dalos madarakat.

Ekkor ébredt föl benne a költő.

A szabadság azonban nem tartott sokáig. Mostohaapja elhozatta Pestről *Kövesdyt*, aki akkor már egészen férfias ifju volt. *Kövesdy* rendszeresen